

PRAKTIČNI UVOD O TEORIJSKOM KONCEPTU

SPORTA ZA RAZVOJ

Implemented by

SPORT FOR
DEVELOPMENT

SPIN
SPORT INNOVATION

Introduction

1. UVOD

Ovo poglavlje objašnjava ko je ciljna grupa za ovaj uvod kao i smernice za ovu prezentaciju.

Kome je namenjen ovaj uvod?

Ovaj praktičan uvod iz prve ruke namenjen je:

- Trenerima sporta za razvoj
- nastavnicima, socijalnim radnicima & sportskim trenerima

Ovaj uvod u „sport za razvoj“ prvenstveno je namenjen sportskim trenerima, nastavnicima i socijalnim radnicima koji redovno rade sa decom i adolescentima u njihovom profesionalnom polju i koji radi toga imaju priliku da koriste sport kao specifično ili komplementarno sredstvo za razvoj i socijalnu inkluziju.

Kako je strukturisana ova prezentacija?

- Ovo prezentacija je podeljena u 8 poglavlja (pogledajte sledeći slajd).
- Svako poglavlje pruža osnovne informacije o „sportu za razvoj“, kao i neka dodatna, detaljnija objašnjenja.
- Vi možete da pratite predloženi redosled ili da koristiti crvene ikonice na dnu svake stranice za prelazak od jednog do drugog dela.

- U neke delove pozivamo se na konkretne alate koji mogu da se pronadu na kraju ove prezentacije. Kengur vam dozvoljava da se prebacujete sa jednog do drugog materijala i nazad tokom vaše prezentacije.

Kako je strukturisana ova prezentacija?

Introduction

1. UVOD

2. TERMINOLOGIJA

3. CILJEVI

4. CILJNE GRUPE

5. FUNKCIJE

6. TEORIJA UČENJA

7. TEORIJA
UČENJA

8. TEORIJA UČENJA

2. TERMINOLOGIJA

Ovo poglavlje sadrži pregled terminologije i definicija, koje se koriste u 'sportu za razvoj'. Vi ćete saznati šta 'sport za razvoj'(S4D) predstavlja i kako se povezuje sa ili razlikuje od sličnih koncepta.

Šta predstavlja 'sport za razvoj'?

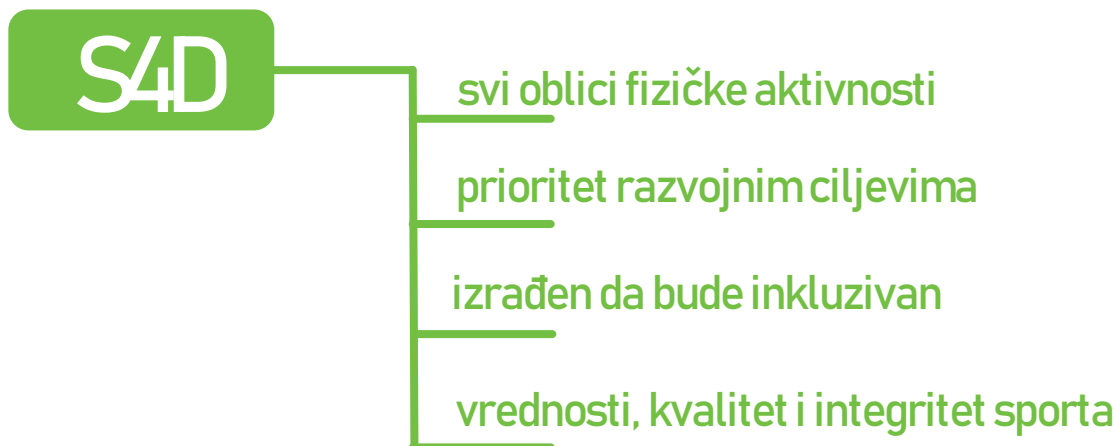
Postoji nekoliko opisa šta je zapravo sport za razvoj. Jedna od najčešće korišćenih definicija doneta je 2008 godine od strane Međunarodne radne grupe sporta za razvoj i mir (SDPIWG):

*„Sport za razvoj odnosi se na međunarodnu upotrebu sporta, fizičke aktivnosti i igre za postizanje specifičnih razvojnih ciljeva, uključujući, posebno, ciljeve održivog razvoja.“
(prema SDPIWG, 2008)*

Šta predstavlja 'sport za razvoj'?

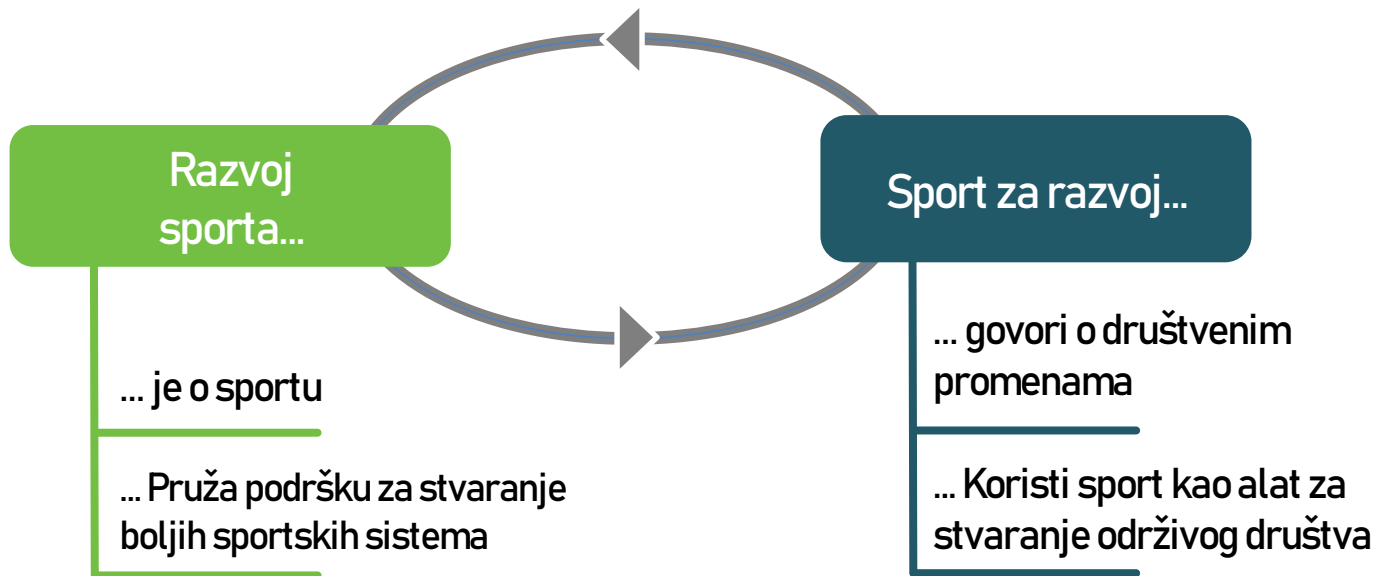
U pokušaju da definišu koncept Sporta za razvoj, SDPIWG je takođe naglasila da S4D može da obuhvata sve oblike fizičke aktivnosti i da mora se izradi tako da bude inkluzivan. S tim u vezi, stručna ekspertska grupa se poziva na prioritet razvojnih ciljeva i težnju da S4D mora da ugradi najbolje vrednosti sporta uz istovremeno održavanje kvaliteta i integriteta sportskog iskustva.

Šta je razlika između 'razvoja sporta' i 'sporta za razvoj'?

Oba su pristupa dobro uspostavljena i dragocena su sredstva u međunarodnoj saradnji, ali prate različite ciljeve. I pored toga što postoji jasna razlika, oba koncepta takođe mogu delimično da se podudaraju:

Šta je razlika između 'razvoja sporta' i 'sporta za razvoj'?

Razvoj Sporta

Teži ka ostvarivanju „internih ciljeva“ sportskog sistema. To uključuje, na primer, bolju sportsku infrastrukturu; povećano učešće u određenom sportu; povećan broj timova, sportista, trenera ili takmičenja; efikasnije pronalaženje mladih talenata ili usmeravanje sportista; poboljšane kompetencije trenera, sudija ili službenika; profesionalizacija klubova i saveza; povećan broj vrhunskih sportista koji se kvalifikuju za međunarodna takmičenja kao što su Olimpijske i Paraolimpijske igre itd. Razvoj sporta prvenstveno podržava velike međunarodne sportske organizacije poput Međunarodnog olimpijskog komiteta (IOC) ili Međunarodne fudbalske federacije (FIFA), od strane parasportskih fondacija poput AGITOS fondacije ili kroz bilateralnu saradnju između sportskih saveza širom sveta.

Šta je razlika između 'razvoja sporta' i 'sporta za razvoj'?

Sport za Razvoj teži ka ostvarivanju „spoljnih ciljeva“ koji mogu da budu relevantni za sportski sistem, ali su prvenstveno usmereni na društvo u celini. To uključuje širok spektar socijalnih ciljeva kao što su bolje zdravlje i dobrobit; povećano učešće u formalnom i neformalnom obrazovanju; rodna ravnopravnost kroz osnaživanje žena i devojaka; ublažavanje sukoba između različitih društvenih grupa ili poboljšanja socijalne kohezije i socijalne inkluzije. 'Sport za razvoj' je prvenstveno predvođen i podržan od strane međunarodnih organizacija (IO) poput Ujedinjenih nacija, od strane nacionalnih vlada i njihovih razvojnih agencija poput GIZ-a i širokog spektra malih i velikih fondacija i nevladinih organizacija (NVO) kao što su Bola Pra Frente, *Mathare udruženje Omladinskog sporta*, *Kick Fair*, *Pravo na igru*, *fondacija Laureus Sport za dobro* ili *streetfootballworld*.

Koja je razlika između „sporta“, „sport-plusa“ i 'plus-sporta'?

Druga razlika koja se često pravi odnosi se na koncepte sport, sport-plus i plus-sport. I pored toga što ova tri koncepta nisu u potpunosti odvojena i prilično se podudaraju u praksi, mogu da omoguće dodatnu perspektivu za razumevanje pristupa „sporta za razvoj“.

Sport

Fokus je na sportu i atletskom razvoju.

Sport *Plus*

Sport je polazna tačka, ali individualni i društveni razvoj je takođe bitan cilj prema kome se teži.

Plus *Sport*

Lični i društveni razvoj su polazna tačka i sport dolazi tu kao alat.

Koja je razlika između „sporta“, „sport-plusa“ i 'plus-sporta'?

Sport u svom tradicionalnom obliku snažno naglašava takmičarske i sportske performanse. Smisao tradicionalnog sportskog sistema se sastoji u prepoznavanju sportskog talenta, vrednog treniranja i na kraju u prerastanju u najboljeg sportistu u svojoj klasi, klubu, svojoj zemlji pa i u svetu. Naravno, tradicionalni sportski sistem takođe se temelji na jakoj osnovi ličnih i obrazovnih vrednosti kao što su pravičnost, poštenje, sportski duh, timski rad, uzajamno poštovanje i prijateljstvo. Ali zbog svog ključnog koncepta takmičenja i sportskog uspeha, tradicionalni sportski sistem je vrlo selektivan i ekskluzivan. A zbog dominantnog nastojanja „da se pobedi“, potencijalni, socijalni i pedagoški ciljevi često su na drugom mestu, a neki akteri nažalost ne uspevaju da ispune gore pomenute vrednosti.

Koja je razlika između „sporta“, „sport-plusa“ i 'plus-sporta'?

Sport *Plus* takođe je poglavlje prakse mnogih tradicionalnih sportskih organizacija. Ali ovaj koncept je otvoreniji, a glavni cilj su povećane mogućnosti i bavljenje sportom. Davaoci Sport-plus usluga namerno pokušavaju da smanje prepreke za ulazak u sport pružajući resurse, opremu ili trening za sve. Sekundarne koristi poput poboljšanja zdravlja, životnih veština i obrazovanja takođe se traže i mogu proizaći iz ovih programa. Međutim, polazna tačka u ovom pristupu je sport, koji je dopunjen dodatnim socijalnim i razvojnim ciljevima i aspektima. „Plus“ u pristupu može biti relativno širok, pod pretpostavkom da bavljenje sportom donosi mnogo različitih koristi za mlade uopšte. Ali može biti i fokusiraniji i konkretniji. Sportski programi koji su posebno usmereni na jednake mogućnosti učešća devojčica mogu poslužiti kao primer.

Koja je razlika između „sporta“, „sport-plusa“ i 'plus-sporta'?

Plus Sport ulazi u polje sa druge strane. Davaoci Plus-sport usluga su više fokusirani na ishode koji nisu vezani za sport, poput socijalne inkluzije, izgradnje mira ili održivog razvoja. Ove organizacije, pre svega, sport smatraju 'sredstvom za postizanje cilja' i naglašavaju da se sport koristi kao sredstvo koje može pomoći u stvaranju društvenih promena. Njihova polazna tačka je obično jasno definisano socijalno pitanje poput napuštanja srednje škole, nasilja bandi, tinejdžerske trudnoće ili određene ciljne grupe poput etničke manjine, omladine sa invaliditetom ili novopridošlih migranata. S tim u vezi, sport se obično koristi kao specifično sredstvo u okviru većeg paketa mera usmerenih na rešavanje identifikovanog izazova ili podrške odabranoj ciljnoj grupi.

Kako se postojeći uslovi i koncepti razlikuju ili povezuju?

Terminologija oko „sporta za razvoj“ može biti pomalo zbunjujuća. Otuda sledeća slika pokušava da strukturiše postojeće pojmove i koncepte:

WHO?

Sportski Sektor
(Klubovi, Sportske Federacije, Međunarodne sportske organizacije)

Socijalni i Obrazovni Sektor
(IO, NVO, nevladine organizacije, udruženja, škole, zajednice)

WHY?

sportski uspeh kao
jedini ili dominantni
cilj

sportski uspeh i
lični razvoj
kao jednaki ciljevi

sudelovanje u sportu, socijalna
inkluzija, održivi lični i
društveni razvoj kao jednaki
ciljevi

socijalna inkluzija, održivi
lični i društveni
razvoj kao jedini ili
dominirajući ciljevi

WHAT?

Sport

Sport *Plus*

Plus *Sport*

Razvoj Sporta

Sport za Razvoj

3. Ciljevi

U 3 poglavlju upoznaćete se sa Ciljevima Održivog Razvoja UN-ja (SDG) i naučiti kako su oni povezani sa vašim lokalnim ciljevima za socijalni razvoj i pogotovo sa S4D aktivnostima.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

U prethodnom delu pokazalo se da se 'sport za razvoj' razlikuje od 'normalnog' sporta prvenstveno po svojim ciljevima.

17 Ciljeva održivog razvoja

Ujedinjenih nacija postao je sveobuhvatni orijentacijski okvir iz kojeg potiče najveći broj razvojnih programa i projekta širom sveta i na čijem temelju izvode svoje specifične lokalne ciljeve, koje oni prate kroz mere 'sporta za razvoj'.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

„Procesi i prekretnice koji su doveli do istorijskog usvajanja Agende 2030 za održivi razvoj i njenih 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) u 2015. godini praćeni su od „sporta za razvoj i mirovne zajednice **“snažnim interesom i posvećenošću da nastave da koriste sport kao jedinstveno sredstvo za podršku ovog novog globalnog akcionog plana. [...]. Sa težnjom da ne ostavljaju nikoga iza sebe i da izvuku maksimalni doprinos sporta za bolji i mirniji svet, sport će nastaviti da unapređuje razvoj kao snažni pokretač SDG-a. ”** (Kancelarija Sporta Ujedinjenih nacija za razvoj i mir (UNOSDP), 2016)

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

<p>1 NO POVERTY</p>	<p>2 ZERO HUNGER</p>	<p>3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING</p>	<p>4 QUALITY EDUCATION</p>	<p>5 GENDER EQUALITY</p>	<p>6 CLEAN WATER AND SANITATION</p>
<p>7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY</p>	<p>8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH</p>	<p>9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE</p>	<p>10 REDUCED INEQUALITIES</p>	<p>11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES</p>	<p>12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION</p>
<p>13 CLIMATE ACTION</p>	<p>14 LIFE BELOW WATER</p>	<p>15 LIFE ON LAND</p>	<p>16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS</p>	<p>17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS</p>	<p>SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS</p>

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

U principu sport može da se koristi za doprinos bilo kojem od 17 ciljeva održivog razvoja. U okviru našeg programa na temu „Socijalna inkluzija kroz sport u regionu zapadnog Balkana“ fokus koji vodi naše sportske intervencije usmeren je na **Socijalnu koheziju i socijalnu uključenost**.

Ovi međusobno povezani aspekti su posebno izraženi u **SDG 10 (Smanjene nejednakosti)**, **SDG 4 (Kvalitetno obrazovanje)** i **SDG 5 (Ravnopravnost polova)**.

U širem subregionalnom kontekstu multietničkih post-konfliktnih društava zapadnog Balkana

SDG 16 (Mir, pravda i jake institucije) igra važnu ulogu i povezuje se s našom težnjom za socijalnom kohezijom.

I na kraju, **SDG 17 (Partnerstvo za ciljeve)** se raščlanjava sve do lokalnog nivoa, gde želimo da koristimo S4D kao instrument ciljanog razvoja kroz snažne lokalne mreže, sastavljene od organizacije iz sportskog, socijalnog, obrazovnog i javnog sektora.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

10 REDUCED
INEQUALITIES

Smanjiti nejednakost unutar i
među zemljama

Kao opšti cilj, S4D aktivnosti GIZ-a na zapadnom Balkanu imaju za cilj da daju sveobuhvatni doprinos socijalnoj koheziji, sa posebnim naglaskom na socijalnom uključivanju ranjivih društvenih grupa.

Između ostalih aspekata, ovo zahteva rešavanje i borbu protiv socijalne nejednakosti u društvu. Kroz sport se to može postići podizanjem svesti o postojećim nejednakostima i uspostavljanjem politika vezanih za sport iprograma čiji je cilj smanjenje.

Da bi se poboljšao nivo socijalne kohezije, takođe je važno da se različitost u multietničkim društvima zapadnog Balkana prepozna i prihvata kao društvena stvarnost i da su mogućnosti koje ona nudi vidljive.

Sport je prilika za lične i pozitivne susrete između različitih populacijskih grupa, a sport može da posluži i kao platforma za promociju vrednosti različitosti i osnaživanju poruke o jednakosti i njenom poštovanju.

Kao kontributor osnaživanju pojedinaca, sport može da se efikasno koristi i za uključivanje cele populacije, bez obzira na uzrast, pol, rasu, etničku pripadnost itd. Suprotno tome, to podrazumeva da se ranjive grupe posebno ojačavaju ili postaju imune na poznate rizike od socijalne isključenosti.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

4 QUALITY
EDUCATION

Obezbedite inkluzivno, pravedno i kvalitetno obrazovanje i promovišite mogućnosti doživotnog učenja za sve

Svi dostupni dokazi pokazuju da je dugoročni pristup obrazovnom sistemu kao i sticanje kvalifikovanog obrazovanja i obuke najbolji mehanizam zaštite od rizika socijalne isključenosti.

Kao rezultat toga promocija obrazovanja i obuke zasnovanoj na sportu je jedan od prioriteta našeg S4D-a programa u regionu zapadnog Balkana.

Na osnovu ovih informacija, naš cilj je da se sport koristi i, kao indirektno i direktno sredstvo za obrazovanje:

Kao indirektno sredstvo, sport i fizičko obrazovanje mogu da motivišu decu i mlade da pohađaju i da se bave formalnim i neformalnim obrazovanjem, kao i da poboljšaju akademske rezultate i ishode učenja.

Kao direktno sredstvo, sam sport može da vas nauči prenosive životne veštine i ključne vrednosti kao što su tolerancija ili inkluzija i može da vodi ka mogućnostima učenja van škole.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

5 GENDER
EQUALITY

Postići rodnu ravnopravnost i
osnažiti sve žene i devojke

Devojke i žene su često posebno ranjive među grupama kojima preta socijalna isključenost. Ovo se odnosi i na tradicionalno oblikovane ruralne zajednice zapadnog Balkana, gde su devojka i ženama uskraćena jednaka prava i mogućnosti na osnovu konzervativnih ili verskih vrednosti.

U ovoj vrsti socijalnog okruženja sport može da doprinese eliminaciji diskriminacije devojčica i žena osnaživanjem pojedinaca i opremanjem znanja i veština potrebnih za napredak u društvu.

Sport takođe može da se zalaže za rodnu ravnopravnost, zatim da se bavi ograničavanjem rodni normi i da obezbedi inkluzivan i bezbedan prostor. U našim S4D aktivnostima u regionu zapadnog Balkana, rodnu ravnopravnost smatramo međusobno povezanim ciljem.

To znači da, i pored toga što naše sportske aktivnosti mogu da se fokusiraju na druge aspekte socijalne inkluzije, one bi takođe trebalo da doprinesu i podizanju svesti o rodnoj ravnopravnosti, izazivajući rodne stereotipe ili učiniti dečake i muškarce osetljivim na rodna pitanja.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

16 PEACE, JUSTICE
AND STRONG
INSTITUTIONS

Promovisati mirna i inkluzivna
društva za održivi razvoj

U širem subregionalnom kontekstu multietničkih, postkonfliktnih društava zapadnog Balkana, mirni suživot i socijalna kohezija ključni su za bilo koji oblik društvenog i ekonomskog razvoja.

Ako se sport koristi na senzitivni i odgovoran način, on može da pruži snažnu komunikacijsku platformu za širenje poruka solidarnosti i pomirenja i negovanje kulture mira i dijaloga. Ako se sport ne zloupotrebi za podsticanje nacionalnih stereotipa i nacionalizma, nudi snažno igralište za promociju esencijalnih vrednosti kao što su poštovanje, fer igra i timski rad.

Kao posebno poglavlje naših S4D aktivnosti na zapadnom Balkanu, lična razmena u sportu koja prevazilazi etničke, verske ili regionalne granice stvoriće imunitet kod mladih ljudi pogotovo protiv globalnih poruka nacionalizma i ksenofobije.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

Ojačati [...] partnerstvo za održivi razvoj

Na drugom nivou težimo ka povezivanju lokalnih mreža i organizacija preko nacionalnih granica kako bismo doprineli pomirenju kroz redovnu regionalnu razmenu i redovno sprovođenje aktivnosti.

Lokalizacija SDG 17: Partnerstvo za ciljeve generalno zahteva snažno i vitalno globalno partnerstvo za održivi razvoj, i mi težimo da ovu potragu za učinkovitim međusektorskom saradnjom svedemo i na lokalni nivo.

U regionu zapadnog Balkana želimo da iskoristimo S4D kao instrument za ciljane razvojne aktivnosti jakih lokalnih mreža, sastavljenih od organizacija iz sportskog, socijalnog, obrazovnog i javnog sektora.

Koji su ciljevi 'sporta za razvoj'?

Ciljevi određenog projekta ili aktivnosti 'sporta za razvoj' mora da budu dogovoreni na lokalnom nivou. Međutim, uvek treba imati na umu regionalne i globalne ciljeve „sporta za razvoj“ kako bi se održao opšti pravac.

globalni fokus
S4D-a

regionalni fokus
S4D-a

SOCIJALNA KOHEZIJA I SOCIJALNA INKLUZIJA

lokalni fokus
S4D-a

BITI DEFINISANO OD STRANE LOKALNE S4D-MREŽE

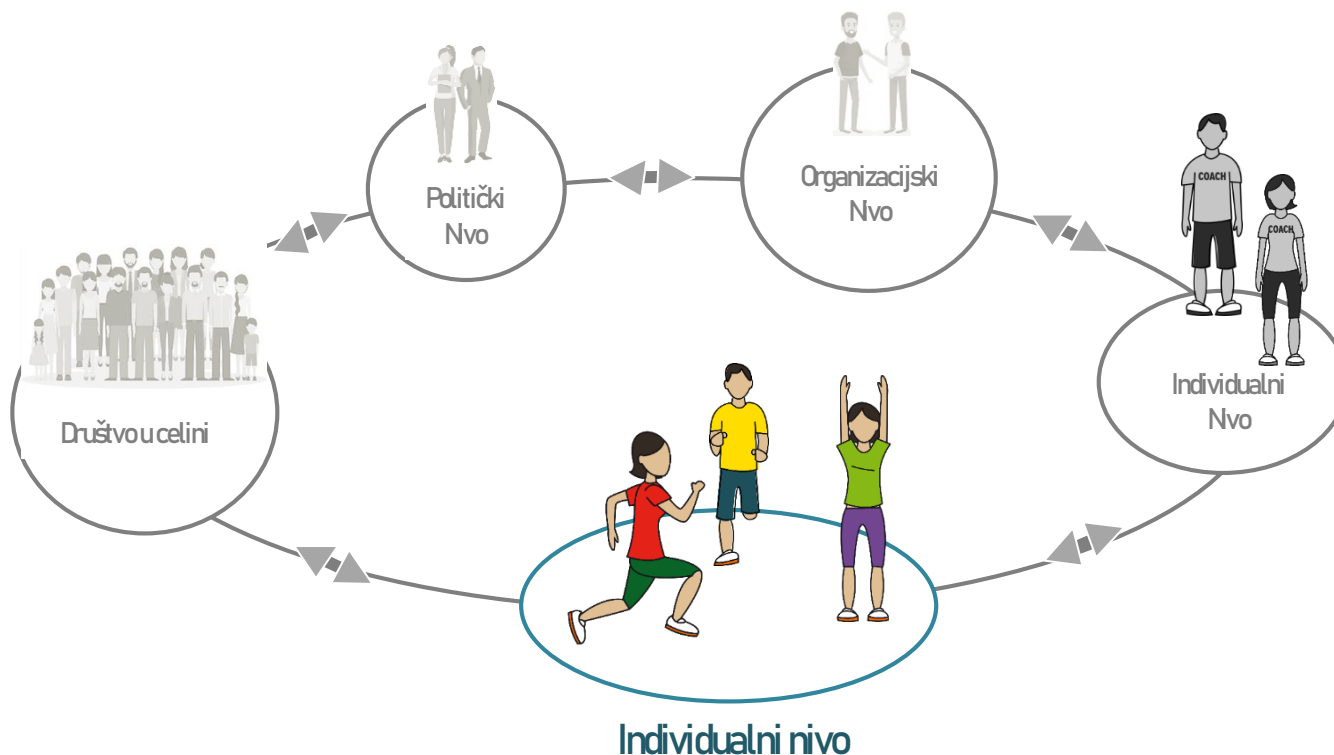
4. CILJNE GRUPE

4 poglavlje pomaže da se definišu meta grupa(e) za vaše praktične S4D aktivnosti.

Šta su ciljne grupe u sportu za razvoj?

'Sport za razvoj' zasniva se na pristupu više nivoa koji uključuje širok spektar politika i mera za izgradnju kapaciteta na socijalnom, političkom, organizacijskom i individualnim nivou. U ovoj prezentaciji fokusiramo se isključivo na krajnje korisnike (decu i mlade) prikazane na ovom slajdu.

Koje su ciljne grupe u 'sportu za razvoj'?

U sklopu regiona zapadnog Balkana, naša primarna ciljna grupa su uglavnom deca i mladi.

Međutim, poseban fokus je na mladim ljudima kojima pretila socijalna isključenost, npr. zbog razlika u obrazovanju i veštinama, zbog razne međuzavisnosti, zbog nesigurnih životnih standarda, političke i socijalne izolacije, osećaja otuđenosti i nezdravog načina života.

To posebno uključuje, na primer, decu i mlade iz etničkih manjina, mlade ljude u siromašnijim ruralnim područjima, kao i mlade devojkice i žene.

Children and Youth

Primary Target Group

Koje su ciljne grupe u 'sportu za razvoj'?

„Sport za razvoj“ se iz različitih razloga fokusira na decu i mlade kao svoju primarnu ciljnu grupu:

- In u mnogim zemljama u razvoju, mladi ljudi čine najveću populacijsku grupu.
- Oni su ujedno i populacijska grupa kojoj je održivi društveni razvoj najvažniji. S tim u vezi, mladi mora da budu osnaženi kako bi pomogli u oblikovanju sopstvene budućnosti.
- Pored toga, S4D takođe posebno dobro deluje sa decom i omladinom jer oni često pokazuju veliko zanimanje za sport, igru i fizičku aktivnost.
- I na kraju, S4D teži ka razvijanju vrednosti i kompetencija na koje se može posebno uticati kod dece i mladih.

5. FUNKCIJE

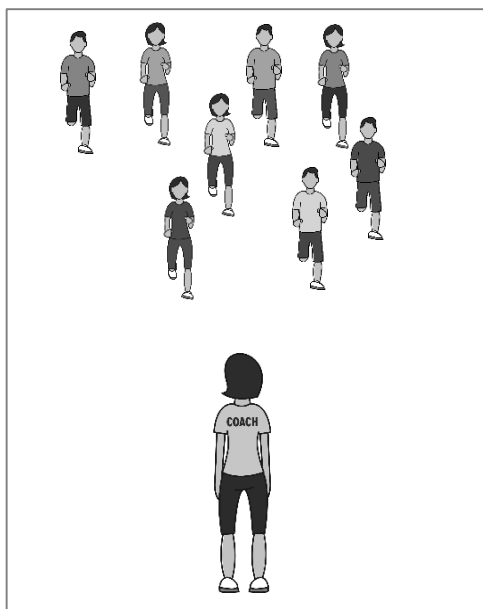
U 5 poglavlju dato je objašnjenje kako iskoristiti sport kao alat za razvoj i socijalnu inkluziju. Opisan je najvažniji put koji vodi od kreiranja individualnih S4D aktivnosti do dugoročne vizije ciljeva održivog razvoja.

Kako iskoristiti sport kao alat za razvoj i socijalnu inkluziju?

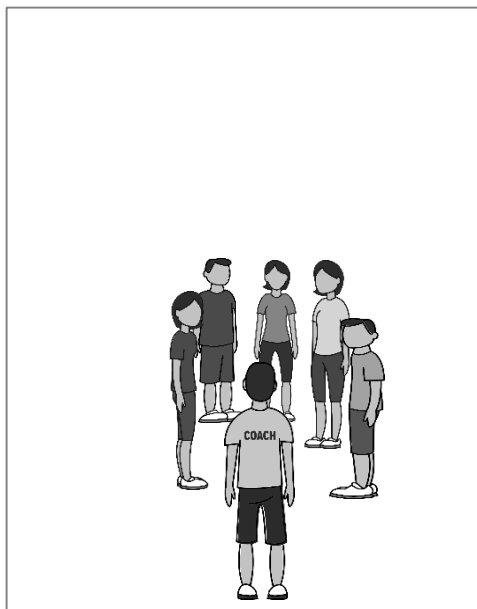
Većina S4D programa prati sličan postupak, u kojem sport preuzima tri sveobuhvatne funkcije:

DOSEGNITE

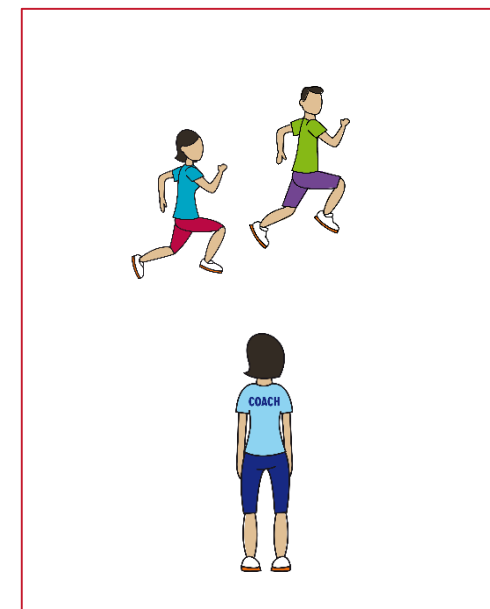
Biti zapažen i doći do ciljne grupe

POVEŽITE

Uspostavljanje i održavanje čvrste veze sa ciljnom grupom

OSNAŽITE

Razvijanje individualnih kompetencija kroz sportske intervencije

Kako iskoristiti sport kao alat za razvoj i socijalnu inkluziju?

I pored toga što prva dva aspekta igraju važnu ulogu u popularnosti S4D, mi ćemo se u ovom izlaganju usredotočiti na treći aspekt koji se odnosi na stvarni sportsko-pedagoški potencijal S4D.

DOSEGNITE

U početnoj fazi koristi se privlačnost sporta kako bi se privukla pažnja mladih i generalno da bi se stupilo u direktan kontakt sa ciljnom grupom.

Veliki broj dobro osmišljenih intervencija van sporta već propada na ovoj početnoj prepreci.

Biti zapažen i doći do ciljne grupe

POVEŽITE

Kao druga funkcija, uvođenje redovnih sportskih aktivnosti stvara mogućnosti za izgradnju i održavanje dugoročne veze sa ciljnom grupom, što je važan preduslov za uspeh gotovo svake obrazovne intervencije.

Uspostavljanje i održavanje jake veze sa ciljnom grupom

OSNAŽITE

Iako nije potreban poseban oblik sporta za stupanje u kontakt sa mladima ili njihovo integrisanje u grupu, razvoj njihovih individualnih kompetencija kroz sport mora da se zasniva na specifičnom i ciljanom pristupu.

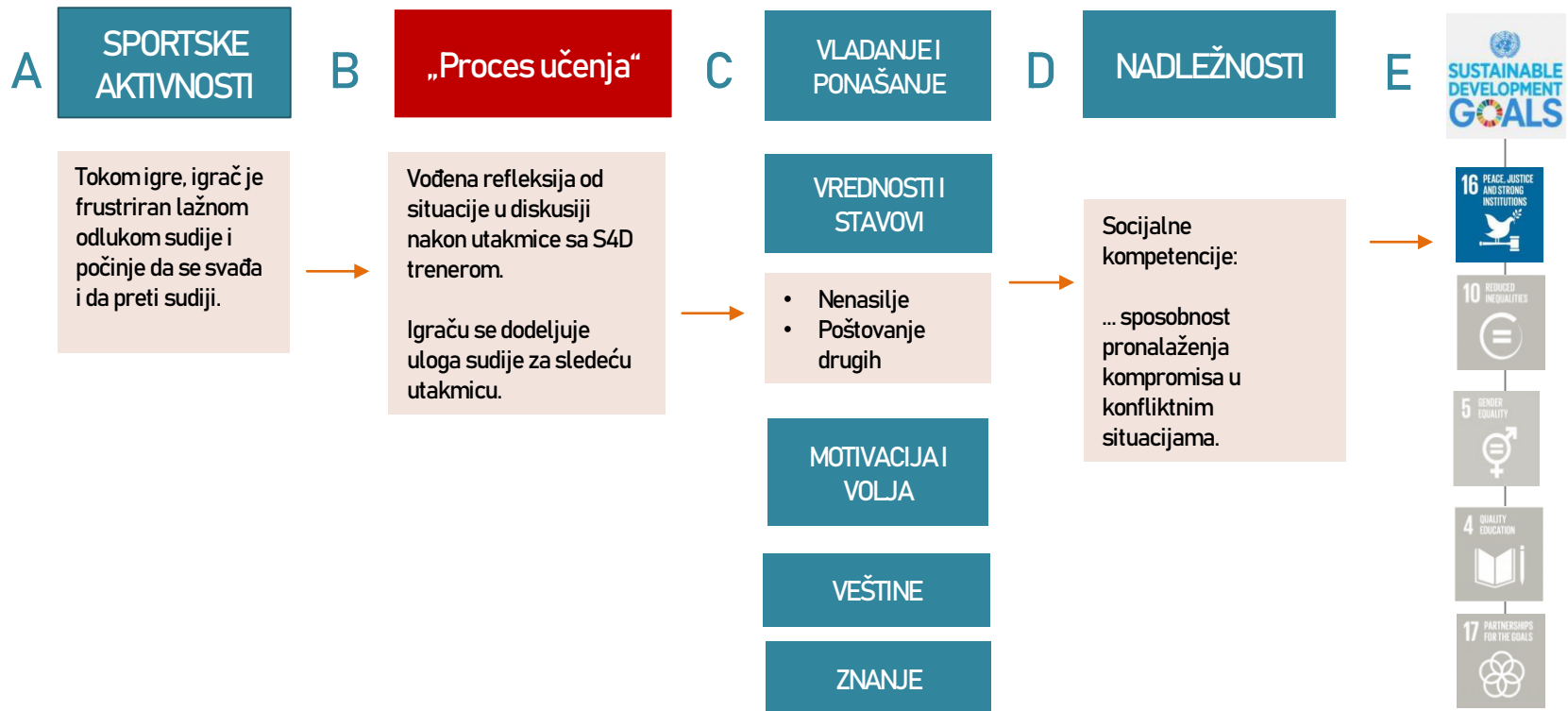
Razvijanje individualnih kompetencija kroz sportske intervencije

Kako iskoristiti sport kao alat za razvoj i socijalnu inkluziju?

Naš pristup „sportu za razvoj“ zasnovan je na kompetencije koje mogu pomoći treneru ili učitelju da igre i aktivnosti na terenu povežu sa našom dugoročnom vizijom održivih društava.

Kako iskoristiti sport kao alat za razvoj i socijalnu inkluziju?

Treneri i nastavnici mogu njihov plan aktivnosti za 'sport i razvoj' da planiraju prateći predloženu sistematizaciju unazad od E do A:

Oni mora da upitaju sami sebe, koje kompetencije će biti potrebne njihovim učesnicima kako bi doprineli održivom i inkluzivnom očuvanju društva, koje znanje, vrednosti ili veštine su sastavni deo potrebne kompetencije, i kako da se ovi kvaliteti aktiviraju i treniraju kroz aktivnosti zasnovane na sportu.

Proces ličnog razvoja učesnika prati isti sistematski redosled od A do E.

Učestvovanje u „sportu za razvoj“ kreira mogućnosti za učenje. Ovo pomaže u sticanju novih znanja, veština ili ponašanja. Postepenim razvojem individualnih kompetencija tokom vremena, učesnici se osnažuju da utiču kako na sebe tako i na druge.

6. TEORIJE UČENJA

6 poglavlje pruža kratak uvid u drugačije teorije učenja koje su poslužile kao nadahnuće postojećim pristupima nastave o sportu za razvoj-S4D.

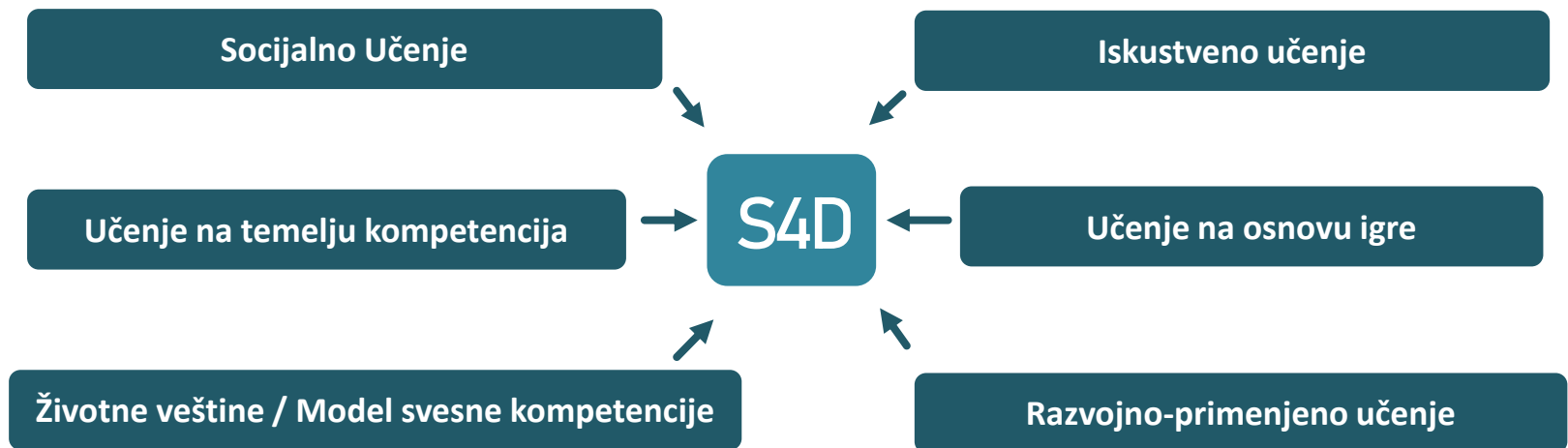
Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

- Sport za razvoj“ se ne zasniva na jednoj teoriji učenja i ne predstavlja jedinstvenu metodologiju. Umesto toga, postoji mnogo različitih pristupa i postupaka koji su do sada samo delimično opisani u teorijskom i metodološkom smislu.
- Neke organizacije rade sa svojim samostalnim konceptima. Play International, na primer, razvila je koncept "playdagogy", dok Streetfootballworld uglavnom koristi "Football3" kao svoju metodu.
- Međutim, unutar sektora „sport za razvoj“ prevladava otvoreniji teorijski i metodološki pristup. To znači da se kombinuju različita teorijska razmatranja i dokazane prakse ili program- ili metodologije specifične za projekat.
- Iako se pojedinačni pristupi međusobno razlikuju, mogu se identifikovati neke teorije učenja koje se ogledaju u nastavnim konceptima „sporta za razvoj“.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Sledeća slika daje (nepotpun) pregled nekih relevantnijih teorija učenja, koje se ogledaju u „sportu za razvoj“.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Socijalno učenje javlja se u socijalnim situacijama i učenje podrazumeva posmatranje, oponašanje i modeliranje. Teoretičari socijalnog učenja poput Alberta Bandure kažu da ljudi mogu da uče (samo) posmatranjem. Na osnovu ove teorije učenja, na moralno razmišljanje i moralno ponašanje, na primer, utiču posmatranje i modeliranje, uključujući moralne aspekte o dobrom i neispravnom.

→ S4D U ovoj se perspektivi ogleda naglašavanje uloge nastavnika i trenera. S tim u vezi, aktivnosti namenjene za obuke trenera igraju ključnu ulogu u gotovo svim S4D programima i S4D treneri mora da pokažu svojim učesnicima na terenu i van njega iste vrednosti i ponašanja koja žele da razviju među mladima.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Iskustveno Učenje

Teoriju koja stoji iza iskustvenog učenja “razvio je David Kolb početkom 1980-ih. Prema Kolbu, „učenje je proces kojim se znanje stvara transformacijom iskustva“. Rečeno vrlo jednostavnim terminima, teorija sugeriše da se duboko i trajno učenje događa kada se uključimo u emocionalno i snažno iskustvo (istražimo) pre nego što odstupimo i razmislimo o tom iskustvu (opišemo), a zatim protumačimo i pokušamo to da shvatimo (razumemo i objasnimo) i na kraju da isprobamo (primenimo i prenesemo) naše nove veštine i sposobnosti u drugim situacijama.

→ S4D

Ova ideja se, na primer, ogleda u strukturi treninga usmerenoj ka cilju. Tamo se sport i igre koriste u prvim fazama tipične S4D jedinice za obuku kako bi se učesnicima omogućila emocionalno značajna iskustva i na kraju postavili ciljani impulsi. Završna faza tipične S4D jedinice koja se sastoji od vežbe je uvek rezervisana za refleksiju. Učesnici bi trebalo da razmisle o iskustvima koja su stekli i da prenesu svoje učenje u druga područja života.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Učenje zasnovano na kompetencijama fokusira se na jasno definisane kognitivne sposobnosti i veštine potrebne za uspešno izvršavanje određenog zadatka u određenom polju života. Sve započinje podučavanjem jednostavnih veština potrebnih za izvršavanje težih zadataka. Proces učenja ne prati klasični kurikulum. Umesto toga, zasniva se na stvarnom napretku učenja pojedinog deteta ili adolescenta. Tek kada se savlada potrebna veština, može da se vežba i savlada sledeća veština. Suprotno tome, proces učenja može biti i brži ako su polaznici već savladali veštine potrebne za određeni zadatak.

→ S4D Od strane nastavnika i trenera ovaj pristup zahteva jasnu ideju o tome koje kompetencije treba da savladaju deca i mladi u odnosu na konkretnu životnu situaciju za koju ih S4D želi pripremiti. S tim u vezi, razvijamo okvire kompetencija za decu i mlade kako bismo odredili potrebne kompetencije (npr. socijalne, lične ili metodološke kompetencije) u odnosu na različite praktične izazove (npr. zdravlje ili zapošljivost) i ciljeve održivog razvoja.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Razvojno-primenjeno učenje predlaže nastavnu praksu koja uzima decu i omladinu na nivou gde se nalaze. Ideja ovog razmišljanja je da i ciljevi učenja i aktivnosti mora da budu primereni uzrastu i nivou razvoja učenika kao i socijalnom i kulturnom kontekstu u kojem se nalaze. Oba pristupa (učenje zasnovano na kompetencijama i učenje primereno uzrastu) ogledaju se u modelu Istvan Balyi-ja i Richarda Waya-na poznatom kao Dugoročni model za razvoj sportiste koji je stekao široko međunarodno priznanje u sportu.

GIZ je ovaj model preneo na širi opseg i specifične zahteve sporta za razvoj. **→ S4D** "Razvoj igrača" opisuje četiri različite razvojne faze imajući u vidu socijalne, psihološke i motoričke resurse učenika. Na osnovu kompetencija i resursa koji se mogu očekivati u određenoj starosnoj grupi, model zatim opisuje odgovarajuće veštine i sposobnosti koje se mogu naučiti kroz SZR i sugeriše didaktičke principe i metode treniranja primerene uzrastu za postizanje ovih ciljeva.

Jump to the "Development of a Player" Poster

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Učenje zasnovano na igrama

Mnogo je studija o igri i učenju zasnovanom na igrama koje pokazuju benefite od upotrebe igre i igara za poboljšanje i jačanje drugih oblika učenja. Pretpostavke su da učenje zasnovano na igrama može da održava motivisanost i uključenost kod učenika, da poveća njihovu pažnju, da podrži njihovu kreativnost, različite stilove učenja i veštine strateškog razmišljanja.

→ S4D

Ovaj pristup se na primer ogleda u takozvanim „malim igrama“, koje pružaju alat za mnoge različite svrhe učenja. U tom kontekstu, jednostavne igre poput hvatanja, igra uloga ili osnovnih igara s loptom često se koriste za stvaranje analogija i parabola sa stvarnim svetom.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Učenje životnih veština i svesna kompetencija

Prema UNICEF-u „životne veštine“ definisane su kao psiho-socijalne sposobnosti za prilagodljivo i pozitivno ponašanje koje omogućavaju pojedincima da se efikasno nose sa zahtevima i izazovima svakodnevnog života. Oni su lagano grupisani u tri široke kategorije veština: kognitivne veštine za analizu i upotrebu informacija, ličnih veština za razvijanje lične agencije i upravljanja sobom, odnosno razvijanje međuljudskih veština za efikasnu komunikaciju i interakciju sa drugima.

→ S4D

Ključna pretpostavka SZR je to što može da pomogne mladoj osobi da razvije ove veštine i pored toga što sektoru i dalje nedostaje jasna teorija „kako“ upravo ovo realizovati. Teorija svesne kompetencije predlaže rešenje za ovo pitanje. Teorija pruža jednostavan fazni model koji deli proces učenja u pet koraka. Njegovo poreklo nije sto posto jasno i pristup se ne može dodeliti jednom autoru, ali trenutnu terminologiju je verovatno prvi put uveo Martin Broadwell 1969. godine.

Kako možemo da „naučimo“, o ‘sportu za razvoj’?

Učenje životnih veština i svesna kompetencija

„Model svesne kompetencije “pruža korisan put koji opisuje kako savladavamo nove veštine. Predložene faze učenja opisane su kao (1) nesvesna nesposobnost, (2) svesna nesposobnost, (3) svesna kompetencija, (4) nesvesna kompetencija i ponekad (5) reflektivna kompetencija.

S4D Sportske aktivnosti mogu da se koriste za vođenje učenika od jedne do druge faze. Mladom igraču trener može da ukaže , na primer, na to, da on ne saraduje dobro sa ostatkom ekipe (igrač postaje svestan nečega što mora da nauči). Trener tada treba da se usredotoči na male igre koje zahtevaju saradnju i timsku igru da bi igrači uvežbali tu veštinu (igrač uči da saraduje, iako je za upotrebu veštine potreban svestan napor). Što igrač duže učestvuje u aktivnostima, to ponašanje postaje samorazumljivije na terenu i van njega (biti timski igrač tada postaje nesvesna kompetencija tog učenika).

Jump to the “Conscious Competence Table”

7 – PROFESIONALNO USMERAVANJE

7 poglavlje će spojiti sve delove i pružiti vam neke smernice o predavanju „sporta za razvoj“ u praksi. Najvažnija su data objašnjenja u ovom poglavlju koja se odnose na sprovođenje metodologije u tri koraka „sporta za razvoj“.

Kako „držimo nastavu“ o “sportu za razvoj”?

Na osnovu gore spomenutih teorija učenja možemo izvući nekoliko smernica za nastavnike i trenere „sporta za razvoj“. To uključuje „specifičnu metodologiju“ koju treba da primenimo sa određenim „stavom“ pod određenim „uslovima“.

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Metodologija u 3 koraka

Predložena metodologija temelji se na tri generička koraka (vidi dole). Kako se ovi koraci mogu ispuniti i implementisati, upravo je ono što predajemo na našim S4D kursevima obuke.

1 (Namerno) stvaranje impulsa za učenje

Impuls za učenje može imati mnogo različitih oblika. To može biti emocija, problem, socijalna interakcija, određeno ponašanje, informacija itd.

Može se dogoditi ad hoc, iz situacijske interakcije, ili ga namerno planira i pokreće S4D trener.

2 (Vođena) refleksija pokrenutog iskustvenog učenja

Impuls učenja mora biti praćen (vođenim) postupkom refleksije. Ovaj proces obično treba da pokrene i da vodi S4D trener.

Može da se odvija neposredno nakon aktivnosti ili se odnosi na iskustva učenja tokom dužeg vremenskog perioda.

3 Prenosnje iskustava učenja iz sporta u druga područja života

Ne možemo jednostavno da pretpostavimo da će se veštine, vrednosti, ponašanja itd. razvijeni u sportu automatski preneti u druga područja života.

Ovaj proces mora da se sistematski podržava, počevši od rada na relevantnim kompetencijama i stvaranja impulsa za učenje koji omogućavaju analogije. Proces refleksije tada mora kognitivno da pripremi prenos. I na kraju, S4D trener treba da kontroliše da li se učenici ponašaju van terena onako kako su to naučili da rade na terenu.

Jump to the “Reflection Guidelines”

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Otvorenost i Pristupačnost

'Sport za razvoj' treba da bude otvoren i inkluzivan. Treneri sporta za razvoj mora da se redovno preispituju da li su njihove ponude zaista otvorene i dostupne svim mladim ljudima iz njihove ciljne grupe. Da li je ponuda otvorena ili sveobuhvatna, odlučuje se na dva nivoa, i to na organizacijskom i pedagoškom nivou:

A

Organizacijska i praktična razmatranja

Da bi se osiguralo da je program S4D zapravo inkluzivan, mora da se stvore i odgovarajući okvirni uslovi van terena. To može na primer uključivati ...

- da devojke trenira ženski trener
- da učesnici mogu bezbedno da putuju do mesta događaja i nazad
- da nije potrebna skupa oprema
- da omladina sa invaliditetom može da pristupi mestu događaja
- itd.

B

Pedagoška razmatranja

Pedagoško razmatranje odnosi se na način na koji se aktivnosti izvode na terenu. To, pre svega, zahteva otvoren stav. Ideja je prilagoditi aktivnosti potrebama i resursima polaznika, umesto da učesnici pokušavaju da se uklope u unapred definisani koncept. *Spektar inkluzije* je posebno koristan alat za inkluzivni dizajn S4D aktivnosti.

Jump to the “Inclusion Spectrum”

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Odgovarajuća okolina za učenje

To znači stvaranje okruženja u sportu i kroz sport u kojem mladi mogu bez straha da uče, vežbaju i da se testiraju (uštedeti prostor, kodeks ponašanja, pozitivnu i takmičarsku atmosferu).

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Jasna svrha i pravac

To ne znači nužno da svaka pojedinačna jedinica ili aktivnost mora direktno da se dodeli ciljevima održivog razvoja. Međutim, dugoročno gledano, S4Dprogrami treba da daju razumljiv doprinos postizanju ciljeva održivog razvoja.

Orijentacija ka određenom okviru kompetencija može da pomogne treneru S4D da definiše kompetencije koje će razviti kod svojih učesnika i na taj će način uspeti da premosti jaz od sportskog terena do globalnog razvoja.

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Pristup usmerena na učenika

'Sport za razvoj' odnosi se na izgradnju kapaciteta kod mladih ljudi. Da bi se izgradnja kapaciteta mogla opisati kao trajni, aktivni i individualni proces, potreban je pristup usmeren na učenika.

S tim u vezi, trener S4D treba npr. da uzme u obzir sledeće smernice:

- Upoznajte svoje učesnike i krenite da radite sa njima tu gde jesu (koje su njihove potrebe, njihovi resursi, njihovi kapaciteti itd.).
- Pripremite svoje aktivnosti prema uzrastu.
- Prilagodite svoj projekt učesnicima, a ne obrnuto.
- Neka učesnici pomažu u oblikovanju aktivnosti i dajte im odgovarajuće odgovornosti.

Kako „držimo nastavu” o “sportu za razvoj”?

Odgovorno Vođstvo

U „sportu za razvoj” uloga trenera je ključna. Kao što verujemo u ideju socijalnog učenja, očekujemo da mladi pomno posmatraju ponašanje odraslih uzora za učenje.

Stoga trener S4D treba da obrati pažnju na sledeće stavke:

- Da bude svestan svoje specifične odgovornosti kao uzor.
- Da predvodi svojim primerom i da prati načelo „držite se do onog što propovedate”.
- Da uspostavi jasan sistem vrednosti u svojim grupama i shodno tome da sprovede ovaj sistem vrednosti.
- Da zna svoja profesionalna ograničenja i da potraži pomoć tamo gde njegove/njene sopstvene veštine i resursi nisu dovoljni.

8 – ISTORIЈAT

„Sport za razvoj“ više je od pedagoškog koncepta ili metodologije. To je takođe vizija i međunarodni pokret. 8 poglavlje daje kratki opis šireg društvenog i međunarodnog, političkog konteksta u kojem se razvio „sport za razvoj“.

Koji je to globalni kontekst 'sporta za razvoj', u koji je ovaj program ugrađen?

„Sport za razvoj“ prvi put je postao globalno istaknut 2001. godine, kada su Ujedinjene nacije (UN) imenovale specijalnog savetnika za generalnog sekretara sporta za razvoj i mir kako bi poboljšale saradnju između UN-a organizacija i sportskog sektora. Dve godine kasnije, Generalna skupština UN-a usvojila je Rezoluciju 58/5, „Sport kao sredstvo za promovisanje obrazovanja, zdravstva, razvoja i mira“. Ova rezolucija potvrdila je doprinos sporta u postizanju Milenijumskih razvojnih ciljeva. 2005. godine, koja je proglašena međunarodnom godinom sporta i fizičkog vaspitanja, a takođe je uvedena i Međunarodna radna grupa sporta za razvoj i mir (SDPIWG).

Evropska komisija je 2007. godine izradila svoju Belu knjigu o sportu, koja je pozvala na veću promociju sporta u okviru međunarodnog razvoja.

Kako bi podigli svest javnosti o važnosti sporta, UN su u avgustu 2013. proglasili 6 april za "Međunarodni dan sporta za razvoj i mir". U 2015. godini sport je prepoznat u Agendi 2030 sa 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) kao važan pokretač održivog razvoja.

Koji je to globalni kontekst 'sporta za razvoj', u koji je ovaj program ugrađen?

U Nemačkoj je Federalno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ) preuzelo odgovornost za ovo područje i nastoji dati značajan doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG) razvijanjem pristupa koji koriste sport u međunarodnoj razvojnoj saradnji. BMZ je naložio Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ-u) GmbH da strateški implementira S4D od 2013. pa nadalje.

Tokom godina, niz strategija, pristupa i metoda testirani su u raznim zemljama širom sveta i oni se i dalje razvijaju zajedno sa lokalnim, nacionalnim i međunarodnim partnerima iz politike, civilnog društva, ekonomije i akademske zajednice.

U tom kontekstu, nemačka saradnja pokrenula je projekt „sport za razvoj“ u regionu zapadnog Balkana 2017. godine. Cilj je upotreba sporta i fizičke aktivnosti kao alata za socijalno uključivanje marginalizovanih i ranjivih grupa.

Lokalne mreže u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Severnoj Makedoniji i Srbiji započele su sa sprovođenjem S4D aktivnosti u svojim zajednicama, a više od 100 lokalnih stručnjaka iz sportskog, obrazovnog i socijalnog sektora upoznato je sa konceptom „sport za razvoj“ i 'sport za socijalno uključivanje' tokom početne faze programa.

L1 - nesvesna nesposobnost	L2 - svesna nesposobnost	L3 - svesna kompetencija	L4 - nesvesna kompetencija	L5-refleksivna kompetencija
<i>Ne znamo da ne posedujemo veštinu.</i>	<i>Znamo da nemamo tu veštinu i želimo da je naučimo.</i>	<i>Naučili smo veštinu, ali je primenjujemo sa povećanim fokusom.</i>	<i>Naučili smo i vežbali veštinu do mere da je nesvesno primenjujemo.</i>	<i>Ne samo da primenjujemo veštinu, već je i "eksternalizujemo" i opisujemo drugima.</i>
nivo veštine				
U ovoj fazi osoba nije svesna postojanja ili važnosti veštine. Osoba ili nije svesna da postoji nedostatak u tom području ili negira relevantnost ili korisnost nove veštine.	U ovoj fazi učenik postaje svestan veštine i potrebe za njom, kao i svog / njenog nedostatka u tom području. U najboljem slučaju, kada pokušava da primeni veštinu, osoba shvati da se unapređivanjem veštine ili sposobnosti u tom području efikasnost povećava.	Osoba postiže "svesnu kompetenciju" kada veštinu sprovodi smišljeno i uspešno. Međutim, osoba treba da se koncentriše i razmisli kako bi primenila tu veštinu. U ovoj fazi veština još nije postala „prirodna“ ili „automatska“.	Na ovom nivou, veština se toliko uvežbava da ulazi u podsvest - postaje deo osobe. Primeri za to su vožnja, kuckanje, slušanje ili komunikacija. Postaje moguće izvoditi određene veštine istovremeno radeći nešto drugo, npr. plesti dok čitate knjigu.	Poslednji nivo nadilazi originalni proces učenja i postavlja pitanje kako može da se nauči i savlada veština koja se nesvesno primenjuje? Na ovom nivou, potencijalni trener-obračivač može da sagleda nesvesnu kompetenciju spolja kako bi objasnio šta rade i kako to rade.
uslovi za proces učenja				
U ovoj fazi, osoba mora da postane svesna područja u kojem je potrebna veština i svojih nedostataka <u>pre</u> početka procesa učenja. Cilj trenera ili nastavnika je da dovede osobu do faze "svesne kompetencije", demonstrirajući veštinu ili sposobnost i kako ona doprinosi povećanju njegove efikasnosti.	U ovom trenutku osoba se intuitivno motivise da nauči i primenjuje novu veštinu. Trener ili nastavnik obezbeđuje okruženje u kojem može da vežba novu veštinu i da aktivno pomaže učeniku da razume uslove i da pronađe prava rešenja.	Nakon što u potpunosti savlada veštinu, učenik treba kontinuirano da je primenjuje u sve složenijim situacijama, sve dok ne postane „nesvesno kompetentan“. Primena je jedini efikasan način za prelazak u fazu nesvesne kompetencije.	Sve ono što radimo kao svakodnevnu rutinu i na nivou nesvesne kompetencije, podložno je nepažnji ili nemaru i zato s vremena na vreme treba proceniti i vratiti na nivo svesti. Konačno, ne bi trebalo da svako teži ka poslednjem koraku, tj. dostizanju nivoa refleksivne kompetencije, ali oni koji žele da druge nauče određenoj veštini, trebalo bi da ulože dodatni napor i da sistematski analiziraju tu veštinu i njenu primenu.	
pristupi za podršku procesu učenja kroz aktivnosti Sporta za razvoj				
Sport i igre mogu da se koriste za stvaranje situacija koje zahtevaju jednu ili dve konkretne veštine kako bi se utvrdio nedostatak veština u grupi. U tu svrhu igraju se složenije igre i timski sportovi, radi praćenja nivoa saradnje, komunikacije, timskog rada itd. Mogu da se koriste namenske aktivnosti (npr., Igre) kako bi se ukazala grupi potreba za veštinom i / ili nedostatak veštine, tj. da se podigne svest igrača i da se motivišu za razvoj te veštine.	Namenske aktivnosti (npr. Igre, posebne vežbe) mogu da se koriste kako bi učesnici u potpunosti razumeli prirodu specifične veštine i kako bi je poboljšali u izolovanim "nekomplikovanim" situacijama.	Namenske i opšte igre kao i sportske aktivnosti mogu da se primenjuju za poboljšanje jedne ili više veština u različitim i sve složenijim situacijama. To može uključivati razne sportske aktivnosti, pogotovo timske sportove. Uslovi u ovoj fazi razvoja veština uz pomoć SZR je redovno i dugoročno učešće, po mogućnosti u stabilnim grupama. Treneri koji služe kao primer i redovni pregledi su dodatni ključni elementi.	Vladavanje složenim mekim ili životnim veštinama poput liderstva, timskog rada, odlučnosti ili izvanredne komunikacije kroz razvojne sportove zahteva predano, redovno i neprekidno bavljenje individualnim ili grupnim timskim sportovima. Ovde sport može da otkrije svoje kvalitete kada su učesnici izazvani stalnim povećavanjem nivoa zahteva kroz koje mogu kontinuirano da rastu, uz podršku svog trenera i vršnjaka i kroz predano, redovno i neprekidno učešće.	

OPIŠITE: Šta ste primetili? ili Da li ste primetili da ...?

Ovim pitanjem molimo učesnike da opišu šta se dogodilo tokom neke aktivnosti ili igre. Ideja je naterati ih da se osvrnu na aktivnost i usmere pažnju na određenu situaciju, veštinu ili priliku za učenje. To zahteva od trenera da pažljivo posmatra aktivnost kako bi prepoznao ove situacije.

GENERALIZUJTE: Da li se to dešava i u SVAKODNEVNOM životu, u školi ili na poslu?

Ovo pitanje poziva učesnike da generalizuju iskustvo, tražeći od njih da ga pogledaju šire i da vide da li postoje veze između iskustva tokom igre i onoga što se događa u realnom životu ili na poslu.

OBJASNITE: Zašto se to dogodilo? Koje su bile posledice? Šta se moglo učiniti bolje?

Sa ovim pitanjima molimo učesnike da objasne ono što se dogodilo tokom igre. Opisaće uticaj svog postupka ili ponašanja i razmisliti o alternativnom delovanju ili ponašanju u toj konkretnoj situaciji. To će im pomoći da shvate važnost određene veštine.

NAUČITE: Šta izvlačite iz ovog iskustva? Šta ćete drugačije uradili u budućnosti?

Ovo je pitanje u srcu procesa refleksije. Ono zahteva od učesnika odgovore o njihovom ličnom učenju. Šta bi drugačije uradili u budućnosti? Pre svega, u uskom opsegu igre ili aktivnosti, ali i kao prenos tog iskustvenog učenja u druga područja života.

Jump back to the “3-Step Methodology Section”

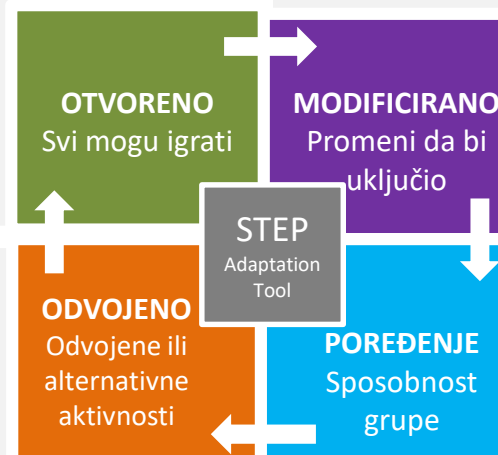

U tom kontekstu, učesnici se bave prirodno inkluzivnim aktivnostima zasnovanim na onome što svako može da uradi sa malo ili nimalo potrebnih izmena.

Na primer, faza zagrevanja i oporavka, gde igrači mogu da pronađu nivo učešća koji im odgovara.

Ovde svi rade istu aktivnost koristeći adaptacije kako bi pružili podršku i izazov u nizu različitih sposobnosti. Alat za prilagođavanje STEP (Prostor, Zadatak, Oprema i Ljudi) pruža strukturu za prilagođavanje i modifikaciju aktivnosti. Promene u načinu na koji aktivnost koja se

isporučuje može da se obavi u jednom ili više STEP područja, kao što pokazuje donja tabela. Ovaj jednostavan sistem pomaže facilitatorima da prilagode sport, igru ili aktivnost različitim sposobnostima i godinama.

U ovom pristupu, pojedinci neko vreme rade odvojeno na određenim veštinama pre nego što se pridruže celoj grupi. Ponekad, kako bi nekoga efikasnije uključili, ta osoba treba prvo odvojeno da vežba

iako to ne bi trebalo da bude tako većinu vremena. Na primer, u kriketu ili bejzbolu, učesnici mogu da imaju više uspeha u udaranju loptice ukoliko započnu udaranjem statične loptice iz podmetača za loptice na startnom položaju.

U ovom okruženju, učesnici su grupisani prema sposobnostima, a svaka grupa radi verziju iste aktivnosti, ali na nivou koji odgovara pojedincima u svakoj grupi,

Na primer: Stvaranje dve ili više verzija iste aktivnosti, poput stojeće verzije i sedeće verzije odbojke. Takođe može biti prikladno grupisati učesnike zajedno na osnovu njihove starosti, zavisno od vrste aktivnosti.

(Source: Different Just like You)

Jump to the "STEP Adaptation Tool"

STEP- alat za adaptaciju pruža strukturu za prilagođavanje i modifikaciju aktivnosti. Promene u načinu izvođenja aktivnosti mogu da se izvrše u jednom ili više područja STEP-a, kao što pokazuje donja tabela. Ovaj jednostavan sistem pomaže facilitatorima da prilagode sport, igru ili aktivnost različitim sposobnostima i godinama.

Prostor	Povećati ili smanjiti veličinuterenskog igrališta; prilagoditi udaljenost koju treba preći u aktivnostima kako bi odgovarala različitim sposobnostima ili nivoima mobilnosti; koristiti zoniranje, npr. tamogde se igrači podudaraju prema sposobnostima i zbog toga imaju više mogućnosti za učešće.
Zadatak	Osigurajte se da svi imaju jednake mogućnosti za učešće, npr. Uigri sa loptom svi igrači imaju priliku da nose loptu, driblaju, dodaju, šutiraju itd.; rasčlaniti složene veštine na manje delove ukoliko to pomaže igračima da lakše razviju veštine; pobrinite se da postoji odgovarajuća prilika za igrače da vežbaju veštine ili komponente pojedinačno ili sa partnerompre uključivanja u malu timsku igru.
Oprema	Uigrama sa loptom povećajte ili smanjite veličinu lopte u skladu sa sposobnošću ili uzrastom igrača ili u zavisnosti od vrste veštine koja se uvežbava; pružiti opcije koje omogućavaju ljudima da šalju ili primaju loptu na različite načine, npr. Uz pomoć skliznice ili kanala pod nagibom ili otvora za slanje loptice i rukavice za primanje loptice; upotreba zvona ili zvečke može pomoći uključanju nekih igrača.
Ljudi	Uporedite igrače sličnih sposobnosti u malim timovima ili bliskim aktivnostima za obeležavanja; uravnotežite brojeve timova prema ukupnoj sposobnosti grupe, tj. možda je poželjno igrati sa ekipama nejednakog broja kako bi se dakšalo uključivanje nekih igrača i maksimiziralo učešće drugih.

Jump back to the “Openness and Accessibility Section”

(Source: Different Just like You)

